

Vagn Dahl Pedersen: *Danmark og de internationale arbejdskonventioner*. (Det danske Forlag, 1974). 332 s.

I 1919 oprettedes som led i fredsordningerne efter 1. verdenskrig Den internationale Arbejdsorganisation (ILO). Organisationens opgave var at søge at forbedre befolkningens kår i de enkelte medlemslande ved at gøre landenes socialpolitiske, ikke mindst arbejder-, lovgivning så ensartet som mulig. En af måderne, hvorpå dette mål kunne nås, var gennem udarbejdelsen af de såkaldte internationale arbejdskonventioner, der fastsatte normer i en lang række arbejds-spørgsmål. Gennem de forløbne 56 år er der udarbejdet knap halvanden hundrede konventioner; men langt fra alle lande har ratificeret dem, og Danmark indtager på ingen måde nogen fremtrædende placering blandt de lande, der har tiltrådt konventionerne, tværtimod. Det land, som hele verden ser op til som et foregangsland (efter dets egen mening) på det socialpolitiske område, har kun ratificeret 1/3 af konventionerne.

Vagn Dahl Pedersen behandler i sin bog om Danmark og de internationale arbejdskonventioner forholdene omkring Danmarks ringe interesse for ILO's arbejde. Først gennemgås de argumenter, der har været fremført for og imod ratificeringen af de forskellige konventioner. Derefter behandles de organisatoriske forholds indvirkning på ratifikations-spørgsmålet samt til sidst den parlamentariske situations betydning. En af konklusionerne på behandlingen er, at Danmark ikke er så internationalt indstillet, som vi ofte tror. Vagn Dahl Pedersen mener selv, at det vigtigste resultat er påvisningen af »det rette øjeblik«s betydning. Hvis de interna-

tionale arbejdskonventioner skulle have haft betydning for dansk lovgivning, skulle deres gennemslag være indtruffet i 1920'erne, da såvel arbejdsmarkedets parter som en række partier var positivt indstillet over for dem. Vagn Dahl Pedersen fremsætter den generelle hypotese, at den praksis, der bliver fastlagt de første 5-10 år af Danmark over for et nyt internationalt indslag, vil være afgørende for indslaget gennemslagskraft i det hele taget.

Bogen er udsprunget af et statskundskabsspeciale, afleveret ved Aarhus Universitet i 1970. Der er dog foregået en omarbejdning, således er de mere metodiske og teoretiske betragtninger samlet i et appendix. Resultatet er blevet en bog, der lader sig læse af et større publikum. Forfatteren må complimenteres for sit velformede og letlæselige sprog.

Christian R. Jansen

Mette Charlotte Rask Sørensen, Kathrina Tobiasen, Karin Schjødt Worm: *Th. Stauning 1873-1942. En bibliografi*. (Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv, 1973). 150 upag. sider.

Bibliografien omfatter 1630 numre, der løst er systematiseret efter fremkommelsessted: bøger eller dele af bøger, tidsskrifter, aviser, men dernæst følger nye numre ordnet efter formelle kriterier: interviews, taler i Folke- og Landsting samt taler ved møder og stævner. Det ville naturligvis have været et væsentligt større arbejde at have en systematisk bibliografi. Når man imidlertid har valgt

en systematisering efter ydre kriterier, så har man dermed også spoleret et andet hensyn – den kronologiske sammenhæng – til fordel for tilfældighedens orden. Benyttelsen er heller ikke lettet gennem nogen form for registre. Det skal imidlertid indrømmes, at fortegnelsen ikke er større, end den kan blades igennem, hver gang man vil bruge den.

Bibliografiens fuldstændighed er det svært at vurdere. Påfaldende er det, at mens Rigsdagstidende er gennemgået, oplyses der ikke tilsvarende om de trykte Borgerrepræsentationers Forhandlinger; Stauning var dog medlem i en lang årække. Der henvises heller ikke til Socialdemokratiets kongresberetninger, og i listen over biografier af Stauning mangler Berholts store artikel i Biografisk Leksikon. Det står imidlertid fast, at bogen i mange situationer vil være et vigtigt hjælpemiddel.

Vagn Dybdahl

Louis L. Hammerich: *Duo, Clara og Louis L. Hammerichs erindringer*. (Wöldike, 1973). 432 s.

Louis L. Hammerich, professor i tysk ved Københavns Universitet 1922–1958, indtager en fremskudt plads i dansk videnskabs historie. Han har her samlet i et bind både egne erindringer og hustruen, oversætterinden Clara Hammerichs memoirer. Fra begges side kunne man have ventet væsentlige bidrag til dansk åndshistorie; men dette er ikke blevet tilfældet. Bedst er hos begge skildringen af unge akademikers liv og vilkår omkring 1. verdenskrig; efter

dette bliver Clara Hammerichs erindringer til en lang række rejser og hel- og halvofficielle middage – for en stor del sammenhængende med hendes lederhverv inden for soroptimistklubberne.

Louis L. Hammerichs erindringer bevæger sig også meget på det ydre. Det gælder både i karakteristikkene af en række af mellemkrigstidens universitetsfolk og i redegørelsen for hans eget videnskabelige arbejde. Trods dette giver bogen dog samlet et billede af det københavnske akademikermiljø i perioden, som gør den til god læsning og et ikke uvæsentligt kildekrift.

Vagn Dybdahl

Bodil Elvius og Kai Fald: *Litteratur om dansk presse 1951–1969. En bibliografi*. (Institut for Presseforskning, 1973). 425 s.

Bogen dækker et vidt område. Ikke alene medtager den både historisk og aktuel litteratur, men den dækker også »presse« i videste forstand, sådan at den medtager periodica af næsten enhver art, som kommer mindst fire gange om året. Til dette kommer, at også pressens personer er med. De 2.288 numre er ordnet i en god systematik, som suppleres af registre. Bibliografien går også vidt i bestræbelserne for at give en god dækning; bemærkelsesværdig er her de mange henvisninger til omtaler af presseforhold i bøger, som ikke efter titel og indhold nødvendigvis ville ansætte til pressens bibliografiske togter.

Vagn Dybdahl